

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lotynų kalba. Filosofiniai tekstai	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Ž. Pabijutaitė Kitas (-i):	VU Filosofijos fakultetas, Filosofijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė ir savarankiškas darbas	2 semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: būti išklausius privalomąjį kursą „Lotynų kalba“.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	64	66

Dalyko (modulio) tikslas		
Dalyko tikslas – supažindinti studentus su klasikine, viduramžių ir naująja lotynų kalba parašytais fundamentiniais filosofiniais tekstais, padariusiais didžiausią įtaką filosofijos istorijos raidai. Dalyku siekiama atskleisti šiuolaikinių filosofinių kontroversijų ištakas klasikinėje lotyniškojoje filosofijoje, suteikti praktinių įgūdžių dirbti su įvairių laikotarpių lotynų kalba parašytais tekstais. Dalyku ugdomas analitinis ir kritinis mąstymas taikant įgytas žinias praktikoje.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai susipažins su įvairių laikotarpių (antikos, viduramžių, Renesanso, naujųjų laikų) fundamentiniais lotynų kalba parašytais filosofiniais veikalais ir juose reiškiamomis idėjomis, suvoks tolesnę šių idėjų recepciją ir sklaidą, jų reikšmę šiuolaikinės filosofijos būviui.	Probleminis dėstymas, probleminis mokymasis, darbas seminare, savarankiškas darbas.	Savarankiškai ir (arba) seminario metu atlikto darbo ir įsisavintos medžiagos bei įgytų įgūdžių vertinimas; rašto darbas; pranešimas; egzaminas raštu.
Studentai susipažins su lotyniško filosofinio teksto kalbinės raiškos ypatumais, išmoks specialybės leksikos ir frazeologijos – pamatinių lotyniškų sąvokų ir filosofinių terminų, suvoks jų prasmę ir kilmę.		

Studentai suvoks reikšmingiausių šiuolaikinių filosofinių kontroversijų esmę, pagrindines šių kontroversijų dalyvių pozicijas ir jų ištakas klasikinėje lotyniškojoje filosofijoje, gebės įžvelgti paraleles tarp šiuolaikinių ir klasikinių filosofinių sistemų.		
Studentai gebės praktiškai taikyti pirmojo semestro metu įgytus lotynų kalbos įgūdžius: tobulins vertimo įgūdžius, perpras rašybos tradicijų skirtumus, išmoks korektiškai cituoti senuosius tekstus ir pateikti nuorodas, dirbti su tam reikalingais ištekliais, tyrinėti lotyniškai rašiusių filosofų tekstus originalo kalba ir lyginti bei kritiškai vertinti jų vertimus į lietuvių ir (arba) kitas kalbas.	Probleminis dėstymas, seminarai, diskusijos, konsultacijos, savarankiškas darbas, aktyvieji mokymosi metodai.	
Studentai įgis korektiško dalyvavimo filosofinėje diskusijoje įgūdžių, gebės įsijungti į nagrinėjamas filosofines kontroversijas, dalykiškai ir argumentuotai siūlyti savo sprendimus tiriamoms filosofinėms problemoms.	Aktyvieji mokymosi metodai, tiriamieji mokymosi metodai.	Dalyvavimo diskusijoje vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadinė paskaita. Lotyniškosios filosofijos chronologinė apimtis ir pobūdis. Klasikinės, viduramžių ir naujosios lotynų kalbos ypatumai ir skirtumai. Kurso reikalavimai.	2						2	2	Įsisavinti paskaitoje pateiktą informaciją.
2. Antikinis ir šiuolaikinis atomizmas (Titus Lucretius Carus: <i>De rerum natura</i>)			4				4	8	Skaityti, versti ir analizuoti ištrauką iš: Titus Lucretius Carus (1942), <i>De rerum natura</i>
3. Atsitiktiniai teiginiai apie ateitį: linijinio ir išsišakojančio laiko modelių prototipai antikos ir viduramžių filosofijoje. Marcus Tullius Cicero: <i>De fato</i> , William of Ockham: <i>Tractatus de praedestinatione</i>			8				8	12	Skaityti, versti ir analizuoti ištraukas iš: Marcus Tullius Cicero (1915), <i>De fato</i> ; William of Ockham (1978), <i>Tractatus de praedestinatione</i>

4.	Loginis kvadratas ir egzistavimo importo problema tradicinėje ir šiuolaikinėje logikoje (Pierre Abelard : <i>Dialectica</i>)			8				8	12	Skaityti, versti ir analizuoti ištrauką iš: Pierre Abelard (1970), <i>Dialectica</i>
5.	Savireferenciniai teiginiai: semantiniai paradoksai antikos ir viduramžių filosofijoje (Jean Buridan : <i>Summulae de dialectica</i>)			8				8	12	Skaityti, versti ir analizuoti ištrauką iš: Jean Buridan (1489), <i>Summulae de dialectica</i>
6.	Universalijų problema: realizmo ir nominalizmo ginčas (Thomas Aquinas : <i>Opera omnia</i> , William of Ockham : <i>Quodlibeta septem</i> , John Duns Scotus : <i>Commentaria Oxoniensia</i>)			12				12	20	Skaityti, versti ir analizuoti ištraukas iš: Thomas Aquinas (2000), <i>Opera omnia</i> ; William of Ockham (1980), <i>Quodlibeta septem</i> John Duns Scotus (1912), <i>Commentaria Oxoniensia</i>
7.	Klasikinės ir šiuolaikinės epistemologijos problemos. Filosofinis skepticizmas (René Descartes : <i>Meditationes de prima philosophia</i>).			12				12	16	Skaityti, versti ir analizuoti ištrauką iš: René Descartes (1913), <i>Meditationes de prima philosophia</i>
8.	Klasikinės ir kvantinės mechanikos įtaka filosofijos raidai (Isaac Newton : <i>Philosophiae naturalis principia mathematica</i>)			10				10	14	Skaityti, versti ir analizuoti ištrauką iš: Isaac Newton (1872) <i>Philosophiae naturalis principia mathematica</i>
Iš viso		2		62				64	96	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pasiruošimas seminarui ir darbas auditorijoje seminarų metu.	25 % (15 % + 10 %)	Semestro metu	Darbą seminarų metu sudaro: 1. Vienas akademinis pranešimas, kurio metu pristatoma to užsiėmimo metu nagrinėjamo lotyniškai rašiusio autoriaus filosofinė sistema ir pažiūros bei veikalo, kuriam priklausanči ištrauka verčiama užsiėmimo metu, pagrindinės idėjos ir jų reikšmė filosofijos istorijos raidai (15 %); 2. Aktyvus dalyvavimas seminarų metu: įsijungimas į diskusiją ir kolektyvinį darbą verčiant bei nagrinėjant lotyniškus filosofinius tekstus, reakcija į kitų studentų parengtus pranešimus, gebėjimas pasiūlyti originalų tiriamos problemos sprendimą (10 %). Darbas seminarų metu vertinamas atsižvelgiant į tai, kaip sėkmingai atliekamos užduotys, atsakoma į auditorijos ir dėstytojos klausimus, atliekama nagrinėjamo teksto filologinė ir filosofinė analizė. Remiantis universitete galiojančia tvarka, studentui, per semestrą be pateisinamos priežasties praleidusiam daugiau nei 30% dalyko pratybų ar seminarų, neleidžiama laikyti dalyko egzamino.
Rašto darbas.	25 %	Semestro metu	Iki paskutinio užsiėmimo dienos pristatomas pusės spaudos lanko (20 tūkst. sp. ž.) akademinis rašto darbas, kuriame: 1) pateikiamas laisvai pasirinkto lotynų kalba rašiusio autoriaus filosofinio veikalo ištraukos (4 – 5 tūkst. sp. ž.) vertimas į lietuvių kalbą; 2) atliekama pagrindinės pasirinktame veikale nagrinėjamos problemos analizė ir pateikiami istoriškai reikšmingiausi (bei kiti galimi) jos sprendimo būdai.

Egzaminas raštu.	50 %	Per egzaminų laikymo laikotarpį	Egzaminą sudaro dvi pagrindinės dalys: 1. Sklandus dviejų fragmentų (iš semestro metu skaitytų filosofinių veikalų) vertimas į lietuvių kalbą; 2. Glaustas filosofinis šių fragmentų komentaras, kuriame pristatomos pagrindinės veikalo, kuriam priklauso fragmentas, idėjos, tolesnė jų recepcija ir sklaida, reikšmė šiuolaikinės filosofijos būviui, veikale nagrinėjamos problemos ir galimi jų sprendimo būdai. 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95–100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85–94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75–84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65–74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55–64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51–54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
------------------	------	---------------------------------	--

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Pierre Abelard	1970	<i>Dialectica</i>		Atvira prieiga: http://www.logicmuseum.com/wiki/Authors/Abelard/dialectica
Thomas Aquinas	2000	<i>Opera omnia</i>		Atvira prieiga: http://www.corpusthomisticum.org/iopera.html
Jean Buridan	1489	<i>Summulae de dialectica</i>		Atvira prieiga: https://archive.org/details/4OEXVSUP2_P3a/page/n17
Titus Lucretius Carus	1942	<i>De rerum natura</i>		Atvira prieiga: http://latin.packhum.org/loc/550/1/0#1
Marcus Tullius Cicero	1915	<i>De fato</i>		Atvira prieiga: http://data.perseus.org/texts/urn:cts:latinLit:phi0474.phi054.perseus-lat1
René Descartes	1913	<i>Meditationes de prima philosophia</i>		Atvira prieiga: http://www.gutenberg.org/ebooks/23306

Isaac Newton	1872	<i>Philosophiae naturalis principia mathematica</i>		Avira prieiga: https://cudl.lib.cam.ac.uk/view/PR-ADV-B-00039-00001/9
William of Ockham	1980	<i>Quodlibeta septem</i>		St. Bonaventure, NY: The Franciscan Institute
William of Ockham	1978	<i>Tractatus de praedestinatione (Opera philosophica, vol. 2)</i>		St. Bonaventure University: St. Bonaventure, N. Y.
John Duns Scotus	1912	<i>Commentaria Oxoniensia, in Opera theologica, vol. 9</i>		Atvira prieiga: https://archive.org/details/bioannisdunsscot01duns/page/n9
Papildoma literatūra				
Mindaugas Strockis, Petras Skirmantas, Inga Šedbaraitė, Marius Tverijonas	2009–2011	Elektroninis lotynų–lietuvių kalbų žodynas, parengtas Kazimiero Kuzavinio žodyno antrojo leidimo pagrindu		Vilnius: Vilniaus universitetas Nemokama prieiga internetu: http://www.flf.vu.lt/struktura/katedros/skaitmenines-filologijos-centras/lotynu-lietuviu-kalbu-zodynas
Živilė Pabijutaitė	2016	Boecijus - Aristotelio komentarai: <i>De interpretatione</i> 9 (vertimas iš lotynų kalbos).		<i>Problemos</i> , nr. 90, 2016, p. 146-174.
Živilė Pabijutaitė	2017	„Kodėl Aristotelis nesvarstė tuščių terminų problemos?“		<i>Problemos</i> , nr. 91, 2017, p. 141-155.
Živilė Pabijutaitė	2017	Pjeras Abeliaras, <i>Dialektika</i> (antroji knyga). Vertimas iš lotynų kalbos.		<i>Problemos</i> , nr. 91, 2017, p. 156-165.